

Brouwerijsite (Kortemark, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016I229

November 2016

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys
Wetenschappelijke begeleiding: Dieter Demey

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.4 Conclusie	7
Deel 3: Bibliografie.....	8

FIGURENLIJST (2016I229)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 2: projectgebied en vermoedelijk verstoorde zones weergegeven op de orthofoto.	7

TABELLENLIJST (2016I229)

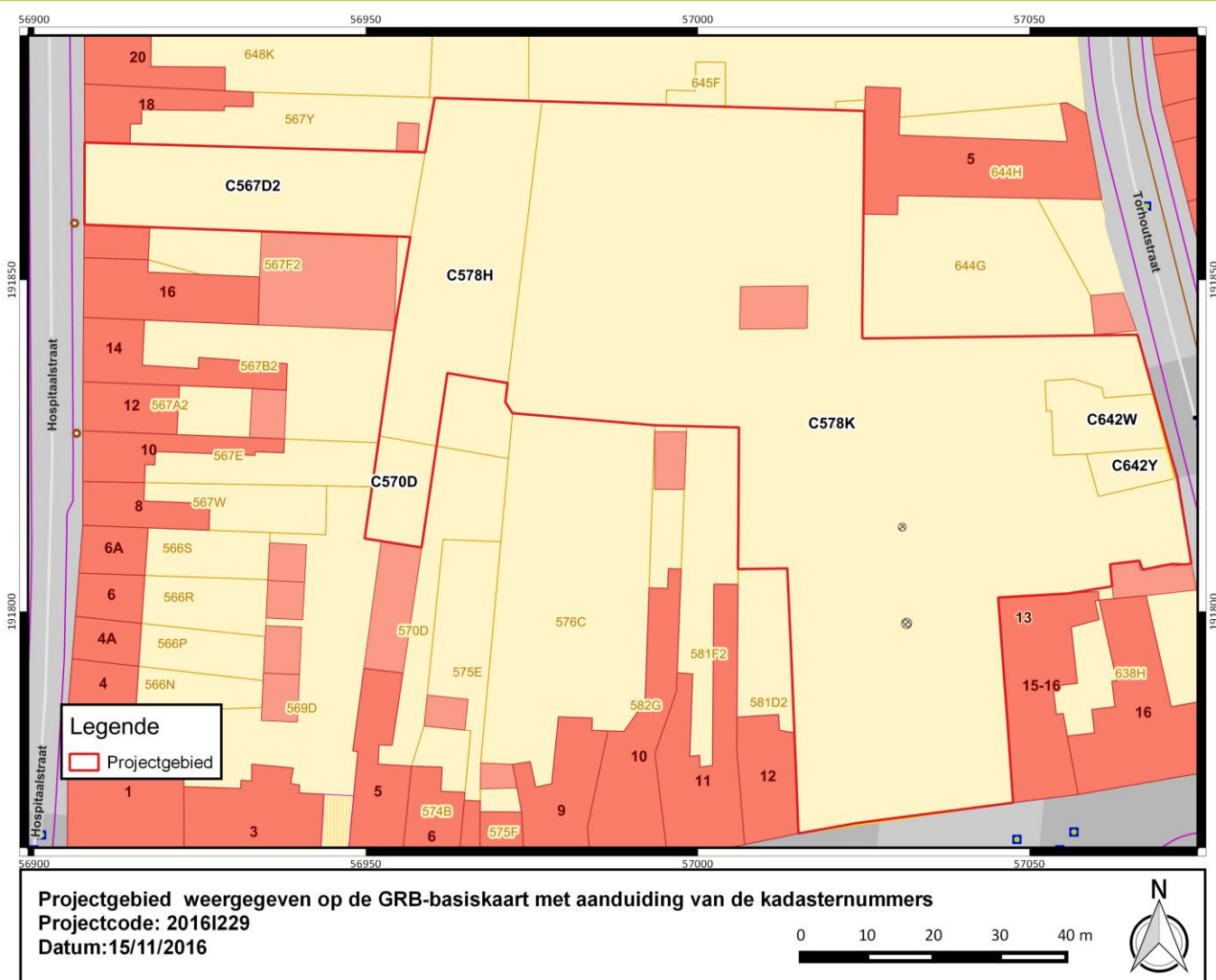
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Vanhaerents Development nv Poortakkerstraat 94 9051 Gent (Sint-Denijs-Westrem)	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Kortemark
	Deelgemeente	/
	Postcode	8610
	Adres	Torhoutstraat zn
	Toponiem	Brouwerijsite
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 56902 Y _{min} = 191760 X _{max} = 57079 Y _{max} = 191883
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Afd. 1, Sectie C. nr's 567D2, 578H, 570D, 578K, 642W, 642Y Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van appartementsgebouwen, een woonzorgcentrum, assistentiewoningen, commerciële ruimten en een gemeentelijke bibliotheek in de gemeente Kortemark, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 7256,4 m². Binnen de grenzen van het projectgebied bevond zich zeker vanaf de eerste helft van de 19de eeuw de bierbrouwerij Louwaeg/Den Arend, die werd gesloopt tussen 2008 en 2015. Momenteel is het terrein braakliggend.

Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen in de Zandstreek buiten de Vlaamse Vallei. Het quartair dek bestaat uit eolische afzettingen uit het Weichseliaan en mogelijk Vroeg-Holoceen met eventueel hellingsafzettingen. De bodemkaart duidt het terrein aan als bebouwde grond (OB). Het projectgebied is gelegen op ca. 13m TAW en kent een lichte helling richting het zuiden. Het terrein ligt net ten noorden van de getijdegeul en de alluviale vlakte van de Handzamevaart. Door de hogere ligging kan aangenomen worden dat de bodem voornamelijk uit zand/lemig zand zal bestaan gezien de meer kleiige bodemtypes zich in de alluviale vlaktes bevinden en dus de valleien bezetten. Gezien de landschappelijke situatie wordt aangenomen dat eventuele archeologische resten oppervlakkig of op geringe diepte binnen het plangebied moeten worden gezocht.

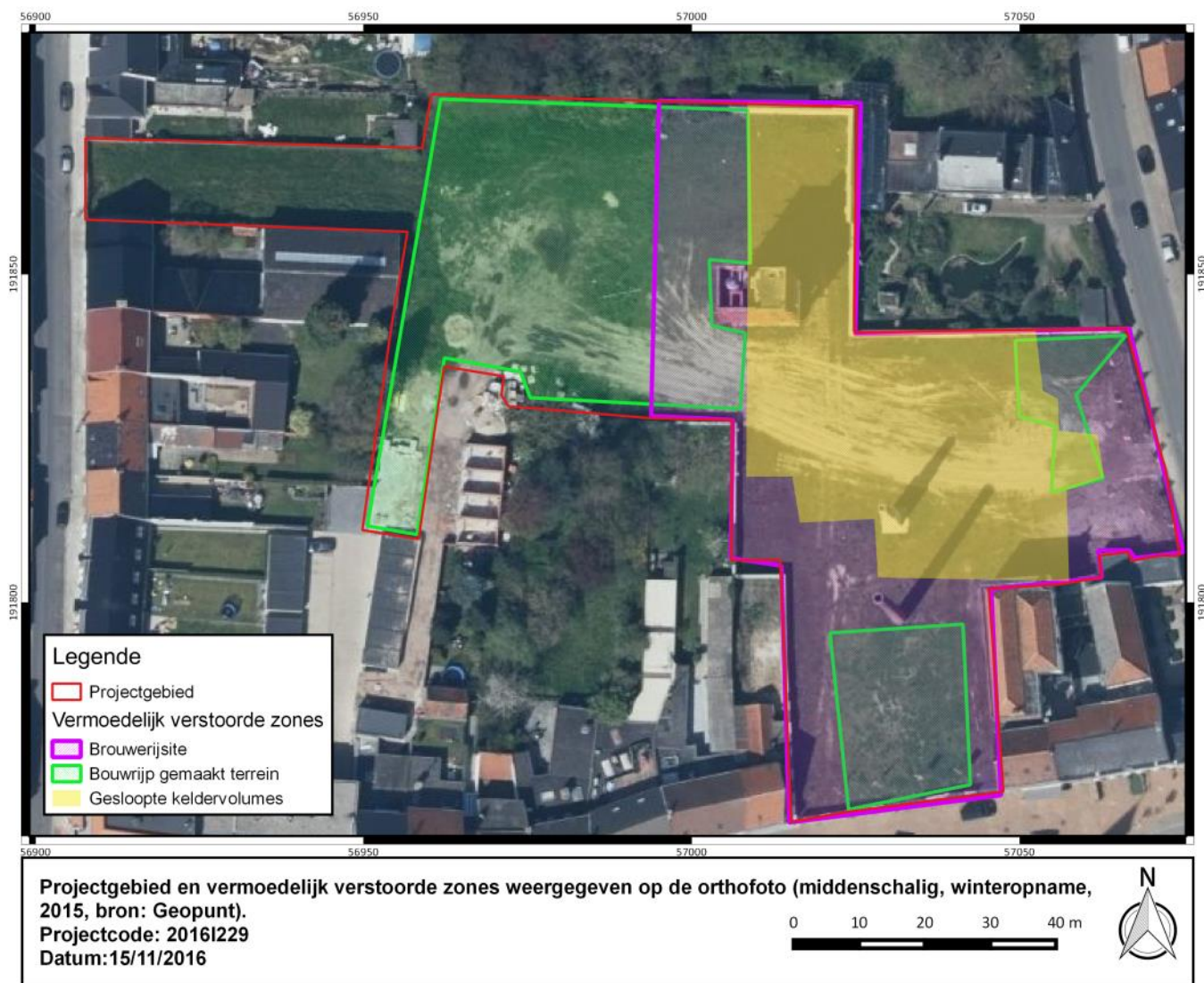
Historisch en cartografisch onderzoek duiden de planlocatie zeker vanaf het eind van de 18de eeuw aan als deel van de dorpskern van Kortemark, net ten noorden van de Sint-Bartholomeuskerk. De voormalige Brouwerij Den Arend is geëvolueerd uit een brouwerij en nutsgebouw dat reeds weergegeven wordt op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840. De bierbrouwerij werd opeenvolgend verbouwd en uitgebreid in 1863, 1885, 1894, 1939 en 1953 en werd uiteindelijk gesloopt tussen 2008 en 2015.

Op het plangebied zelf zijn geen archeologische waarden gekend. De Centraal Archeologische Inventaris geeft wel enkele gekende waarden weer in de omgeving van het projectgebied. Zo werden op 200m ten oosten van het terrein in 2013 sporen uit de Metaaltijden aangetroffen tijdens een prospectie onder leiding van Dieter Demey. Zo'n kilometer ten westen van de planlocatie werd in 1992 ter hoogte van de Koutermolenstraat een bronstijd grafcirkel aangesneden tijdens een opgraving van Jean Bourgeois en Marc Meganck. Hier werden tevens vondsten uit de steentijd teruggevonden. Een kilometer ten zuiden van het projectgebied werden bij een opgraving door Marc De Wilde in 2003 archeologische resten uit de Romeinse en Middeleeuwse perioden aangetroffen.

2.3 Gemotiveerd advies

Op basis van de aardkundige bronnen, in combinatie met de gegevens van de CAI, mag men stellen dat het projectgebied een zeker archeologisch potentieel heeft. Studie van de verstoringshistoriek van het terrein leidt bij de casus Kortemark Brouwerijsite echter tot het afzien van enig verder archeologisch onderzoek.

Het projectgebied is 0.7 ha groot. De voormalige brouwerijsite binnen de grenzen van de planlocatie was 4765m² groot. Hiervan was ca. 2200m² onderkelderd, ofwel 47% van de brouwerij en 31% van de totale oppervlakte van het projectgebied. Deze kelders werden tijdens de sloopwerken tussen 2008 en 2015 verwijderd; hierdoor werd een groot deel van het projectgebied omgewoeld. Daarnaast werd tijdens de sloopwerken meer dan 3000m² van het terrein bouwrijp gemaakt. De studie van de verstoringshistoriek op basis van luchtfoto's toont aan dat tijdens het bouwrijp maken van de percelen de ondergrond duchtig omgewoeld werd. Er kan bijgevolg van uitgegaan worden dat het bodemarchief lokaal reeds verstoord is.

Figuur 2: projectgebied en vermoedelijk verstoorde zones weergegeven op de orthofoto.

Gelet op voorgaande argumenten mag duidelijk zijn dat enig verder onderzoek met ingreep in de bodem, in het beste geval, enkele vroege post middeleeuwse sporen zal blootleggen. Hierbij zal elk ruimtelijk inzicht en elke context zoek zijn. In het kader van deze vaststelling moet, indien de financiële kost van het archeologisch onderzoek wordt afgewogen tegenover de eventuele kenniswinst, afgezien worden van verdere onderzoeksdaden.

2.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van appartementsgebouwen, een woonzorgcentrum, assistentiewoningen, commerciële ruimten en een gemeentelijke bibliotheek in de gemeente Kortemark, provincie West-Vlaanderen. Gelet op de verwachte mate van verstering van het terrein moet op basis van een kosten-baten afweging afgezien worden van verder onderzoek. Meer dan een indicatie voor postmiddeleeuwse dorpsbewoning kan, in het beste geval, niet verwacht worden.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt